

Sygn. akt I PK 47/17

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa J.K.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "J." w K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 stycznia 2018 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 20 października 2016 r., sygn. akt VII Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 20 października 2016 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego [...] w K. z dnia 22 marca 2016 r. i zasądził od pozwanego - Spółdzielni mieszkaniowej „J.” w K. - na rzecz J.K. odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę.

Sąd odwoławczy ustalił, że strony łączyła umowa o pracę. Powód pełnił obowiązki prezesa spółdzielni, był też jej kierownikiem. W dniu 16 września 2014 r. Rada Nadzorcza spółdzielni odwołała powoda z funkcji prezesa zarządu i kierownika spółdzielni, co było jednoznaczne z wypowiedzeniem umowy o pracę, z powodu „braku zaufania”. Zdaniem Sądu drugiej instancji tak określona przyczyna jako zbyt ogólna nie spełniała wymogu z art. 30 § 4 k.p. Sąd podkreślił, że przed odwołaniem, jak i w chwili wręczania wypowiedzenia umowy o pracę nie

wyjaśniono powodowi na czym polega i z czego wynika brak zaufania do jego osoby. Sąd zastrzegł też, że przedmiotem oceny mogą być tylko przyczyny podane w wypowiedzeniu, a w piśmie pracodawcy nie wskazano na odwołanie z funkcji prezesa zarządu.

Skargę kasacyjną wywiódł pozwany, zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie art. 30 § 4 k.p., art. 45 § 1 k.p. i art. 227 k.p.c. W ocenie skarżącego w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do:

- określenia, czy pracodawca wskazujący w wypowiedzeniu umowy o pracę przyczynę warunkującą to wypowiedzenie zobowiązany jest nadto wskazać motywy, dla których owa przyczyna stała się podstawą wypowiedzenia umowy o pracę, czy może wystarczające jest wskazanie samej przyczyny uzasadniającej to wypowiedzenie, zgodnie z literalnym brzmieniem regulacji art. 30 § 4 k.p., a to wobec faktu, iż art. 30 § 4 k.p. w żaden sposób nie konkretyzuje sposobów określenia przyczyny wypowiedzenia ani stopnia jej szczegółowości;

- konieczność przesądzenia, czy w sytuacji, gdy powód zajmuje stanowisko prezesa zarządu - kierownika Spółdzielni przyczyna jego odwołania z funkcji prezesa jest wystarczającą przyczyną uzasadniającą wypowiedzenie umowy o pracę.

Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest również oczywiście uzasadniona, gdyż Sady obu instancji na skutek odmiennej oceny wydały przeciwstawne rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania wobec nieziszczenia się przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zmienną warunkującą jej „oczywistość” nie może być to, że sądy pierwszej i drugiej instancji orzekły odmiennie. W przeciwnym wypadku każdy tego rodzaju przypadek zmuszałby obligatoryjnie do merytorycznego rozpoznania nadzwyczajnego środka odwoławczego. Wniosek tego rodzaju, przy zastosowaniu uznanych metod wykładni, nie da się wyprowadzić z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. „Oczywistość” skargi kasacyjnej powiązano z innym czynnikiem. Chodzi o przekonanie każdego

prawnika, że zapadły wyrok nie odpowiada prawu. Dopiero wówczas można twierdzić, że zachodzi konieczność uruchomienia nadzwyczajnego trybu kontrolnego realizowanego przez Sąd Najwyższy. Sytuacja tego rodzaju nie występuje, jeśli pracodawca wypowiedając umowę o pracę powołuje się na przyczynę niedookreśloną, a jak ustalił Sąd odwoławczy również nie znaną pracownikowi. W takich przypadkach nie sposób uznać, że ponad wszelką wątpliwość doszło do uchybienia art. 30 § 4 k.p., a tym samym art. 45 § 1 k.p.

Pierwsze zagadnienie prawne podniesione przez skarżącego jest nieadekwatne względem stanowiska Sądu drugiej instancji. Skarżący pyta, czy pracodawca ma obowiązek wskazać w wypowiedzeniu motyw, którymi kierował się przy uznaniu, że dana przyczyna będzie podstawą wypowiedzenia umowy o pracę. Kwestii tej nie poruszył jednak Sąd Okręgowy. Stwierdził tylko, że wskazana przez pracodawcę przyczyna jest zbyt ogólna i niekonkretna. Z tego stanowiska nie sposób wywieść, że zarzucił pracodawcy braki przy ujawnieniu sfery motywacyjnej. Zestawienie to wyjaśnia, że podniesione zagadnienie prawne nie występuje w sprawie, co zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest wymogiem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Staje się to zrozumiałe, jeśli weźmie się pod uwagę, że funkcją Sądu Najwyższego jest wprowadzić rozpoznawanie abstrakcyjnych kwestii prawnych, w celu ujednolicenia orzecznictwa, jednak muszą być one osadzone w stanie faktycznym danej sprawy.

Podobnie drugie zagadnienie prawne nie prowadzi do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W rozpoznawanej sprawie Sąd drugiej instancji uwzględnił powództwo z uwagi na „naruszenie przepisów o wypowiedaniu umów o pracę” (a konkretnie art. 30 § 4 k.p.), a nie dlatego, że podana przyczyna była uzasadniona. Pozwany pytając o to, czy odwołanie z funkcji prezesa jest wystarczającą przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę mija się zatem z decydującym motywem rozstrzygnięcia. Oznacza to, że odpowiedź na tak zadane pytanie nie ma wpływu na wynik sprawy. Wobec tego rodzaju relacji, należy ponownie wskazać, że zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. zagadnienie prawne powinno wystąpić w sprawie. Podstawowym zadaniem Sądu Najwyższego jest stanie na straży jednolitości orzecznictwa i kontroli jego legalności. Komunikatywny jest zatem warunek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., zgodnie z którym

przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w razie wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego. Z przepisu art. 1 pkt 1 lit. a ustawy o Sądzie Najwyższym wynika jednak, że sprawowanie wymiaru sprawiedliwości odbywa się przez rozpoznawanie skarg kasacyjnych. Instytucjonalne powiązanie wypowiedzi Sądu Najwyższego z indywidualnym sporem widoczne jest w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., który wymaga aby zagadnienie prawne wystąpiło w sprawie. Oznacza to, że przyjęcie skargi do rozpoznania merytorycznego jest dopuszczalne, jeśli w danym postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem wystąpiło, a zatem zaważyło na rozstrzygnięciu, zagadnienie o charakterze kwalifikowanym (istotnym). W ten sposób kontrola legalności jednostkowego wyroku (aspekt indywidualny), umożliwia osiągnięcie homogeniczności interpretacyjnej systemu prawnego (czynnik powszechny). Sąd Najwyższy nie posiada natomiast uprawnień do przyjmowania skarg kasacyjnych z uwagi na zagadnienia prawne, które teoretycznie mogłyby wystąpić w danej sprawie.

Kierując się przedstawionymi argumentami, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.